

2021

Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu /
Grønlands Nationalmuseum & Arkiv
Rapport nr. 2021_02

*MICHAEL NIELSEN &
RANDI SØRENSEN JOHANSEN*

**RAPPORT FOR ARKÆOLOGISK BESIGTIGELSE
NARSANNGUAQ, SISIMIUT 2021 (KNK 6016)**

Besigtigelsens baggrund.

Den arkæologiske besigtigelse af Narsannguaq (NKAH 2982), Sisimiut, blev foretaget efter afgørelse fra Grønlands Nationalmuseum & Arkiv (NKA) i overensstemmelse med Inatsisartutlov nr. 11 af 19. maj 2010 om fredning og anden kulturarvsbeskyttelse af kulturminde § 16, da man under opgravning af jord ved en byggegrund (se s.10) var stødt meget velbevarede kulturlevn. NKA og Indenlandsk Sømandsmission (bygherre) indgik herefter aftale om, at NKA kunne udføre besigtigelsen 20-24. September 2021, bekostet af bygherre og med bistand fra bygherres entrepreneur. Besigtigelsen blev udført af Michael Nielsen (MN, feltleder) og Randi Sørensen Johansen (RSJ, projektansat), begge NKA. Denne foreløbige bygherrerapport dateres 30. september, imens en endelig rapport med fundlister over hjemtagne genstande og prøver vil blive færdiggjort snarest.

Sammenfatning og anbefaling

En arkæologisk besigtigelse har påvist rige kulturlevn ved en byggegrund ved siden af Sømandshjemmet i Sisimiut. Fire grøfter blev undersøgt for kulturlag og viste en del forstyrret fyld ovenpå uforstyrrede kulturlag af 20-100 cm tykkelse. Historiske kilder og gamle fotos viser, at der har været meget byggeaktivitet af både tørvehuse og kolonibygninger i området. Rapporten fremlægger de 3 vigtigste profiler med kulturlag, som er grundlaget for NKAs anbefalinger. Øverst i profilerne ses opblandede lag med kulturgjenstande og fyld fra byggeaktiviteterne 1900-tallet. Længere nede ses et intakte mørke møddingslag og gamle fundamenter af både tørve og træhuse fra den ældre periode. Enkelte genstande og organisk materiale er taget med for at kunne datere lagene og for at kunne hjælpe med at vurdere materialet. Genstandsmaterialet er i hele området yderst velbevaret med fund af genstande og organisk materiale – knogler, træ og metal – i alle lag.

Resultaterne af den arkæologiske besigtigelse blev forelagt NKAs fredningsudvalg d. 29. september 2021. Fredningsudvalget fandt, at der er tale om delvist intakte kulturlag med yderst velbevaret, rigt og vigtigt kulturhistorisk fundmateriale, der belyser Sisimiuts ældste kolonihistorie fra ca. midten af 1700-tallet og de følgende århundreder, en periode hvorfra der kun findes enkelte samlinger fra sikre arkæologiske kontekster og ingen af disse fra det nordlige Grønland. På baggrund af disse fund og betragtninger, har NKAs fredningsudvalg besluttet – jf. Inatsisartutlov nr. 11 af 19. maj 2010 § 13 stk.2 – at der skal foretages en mindre arkæologisk undersøgelse i området, der vil blive berørt byggeplanerne. Fredningsudvalget beslutter således, at der skal udgraves to felter af ca. 2 x 2 og 2 x 3 m i den østligste ende byggefeltet, hvor der ser ud til at være bedst bevaring af lagfølgen. Fredningsudvalget vurderer at udgravningen af disse to felter vil tilvejebringe et repræsentativt fundmateriale, der med kontrolleret udgravning samtidig kan belyse den kronologiske og udviklingsmæssige sammenhæng for de mange løsfund fra de forstyrrede jordlag i resten af byggefeltet. Med udgravning af disse felter kan den øvrige del af byggefeltet frigives til opgravning (se vedhæftede bilag1), dog med den indstilling at Sisimiut Museum efter lyst og mulighed, stadig får lov til at gennemgå den opgravede jord efter kulturhistoriske genstande, der kan indgå i museets egne samlinger.

Feltjournal

Mandag 20 sept. 2021:

Vejret var klart og lidt køligt. Delvist sol og skyet. Ca. 2 plusgrader

Ankom fra Nuuk til Sisimiut ca. 17.30 og blev transporteret til sømandshjemmet. Efter aftensmad tog vi et kig på området som skulle undersøges. Området var afspærret med et større metalhegn muligvis for at holde nysgerrige væk. Området viste sig delvist at have været gravet i tidligere, Jorden så ud til at være alluvialt grovkornet lysegråt sand. Flere steder var gravet prøvehuller på mellem 10-50 cm dybe huller og genstande samt masser af dyrekogler kunne ses i overfladen. Mange kogler var samlet op og lagt i små bunker sammen med genstande som mest talte keramikskår. Der er blevet aftalt at skulle mødes med entreprenøren kl. 8.30 næste morgen. Planen er at finde omridset af plantegningen på jorden og derefter planlægge huller som skal graves. Gravemaskine nødvendig da jorden sandsynligvis er under permafrost i noget af området.

Tirsdag 21 sept. 2021:

Vejret var lidt blæsende og omskifteligt sol, skyer og snebyger sidst på eftermiddagen. Der var faldet ca. 10-15 cm sne natten før og sneen dækkede grunden hele dagen. Temperaturen var omkring 0 grader.

Dag 2 startede 8.30 med at mødes med entreprenøren Jeppe Mortensen Direktør fra BJ Entreprise som stod for byggeriet på vegne af Sømandshjemmet samt Museumslederen Dorte Katrine Olsen fra Sisimiut Museum. Vi fik en kort introduktion til området og hvad man muligvis kunne forvente ligger i jorden og hvad man har gravet tidligere. Under de tidligere bygninger som nu er fjernet, ligger et lag af solid permafrost. Dog ikke i jorden omkring det tidligere fundament. Derefter fik vi en rundvisning ved Sisimiut Museums faciliteter, hvor vi fik fotos af tidligere bygninger, og fik set fund fra grunden tidligere denne sommer, hvor lokalmuseet efter et besøg fra Grønlands Nationalmuseum havde givet lov til at Sisimiut Museum kunne følge og indsamle de genstande og kogler som gravemaskinen havde fået op efter nogle prøvegravninger. Vi fik leveret en stige, skovle og spade samt handsker af BJ Entreprise og samtidig fik aftalt at vi kunne få hjælp til at grave nogle prøvegrøfter med en gravemaskine. Efter mødet fik vi afgrænset grunden som skulle undersøges ved hjælp af de papirer som vi havde modtaget af grundplanen for den nye bygning, og begyndte derefter at undersøge med en jord bor på de steder vi ikke regnede med at skulle lave et større og dybere hul for at dokumentere profil. Senere fik vi at vide at maskinen som skulle hjælpe med at grave grøfter og profiler, skulle skiftes ud hvorefter vi aftalte at det skulle gøres dagen efter om morgenen. Efter frokost startede vi med at grave en semikontrolleret gravning til en profil i skråningen ved vestsiden. Målet var at skulle få en følelse af møddingslag og indsamle genstande og kogler i lag for derefter at dokumentere profilen. Kulturlaget blev dog til sidst for dybt, og viste en mødding som mest af alt var forstyrret af gennemtrængende vand som havde gjort lagene svære at adskille. Genstandene som blev hentet op var ret nye og talte alt fra større metalbeslag, Gummibolde og glasskår.

Onsdag 22 sept. 2021:

Vejret var solrigt og vindstille. Startede med -4 grader og sluttede med 0 grader.

Efter af BJ entreprise havde udskiftet deres gravko, aftalte vi 2 steder som skulle prøvegraves. Grøft 2 og 3 blev gravet i henholdsvis ca. midten af grunden og ved kanten af grunden tættest på parkeringspladsen. Grøft 2 var en 1 gange 2 meter og grøft 3 var en lille udvidelse af en allerede gravet grøft på 1 gange 1 meter. Grøfterne blev en bekræftelse af vores borekærner og viste et uforstyrret kulturlag ca. 1,5 meter nede. Grøft 2 blev tegnet af RSJ og Grøft 3 blev yderligere gravet af MN. Et fint formuldet kulturlag blev fundet lige under et gammelt træfundament. Ca. 15 cm af kulturlaget er fint og godt bevaret, dog var der permafrost efter de ca. 15 cm. Indholdet af det uforstyrrede kulturlag var dyreknoget nogle bearbejdede og noget brændt, små stykker keramik, glas og træ fra både buske og bearbejdet træ. Næsten intet metal.

Torsdag 23 sept. 2021:

Vejret var vindstille og skiftede fra solrigt til skyet og til sidst om eftermiddagen med snebyger. Natten havde temperaturer ned til -6 grader. Dagen startede koldt med 4-5 graders kulde, men steg til -1 grad.

Morgenens startede med frosne kulturlag. Hverken spader, bor, eller graveskeer kunne komme igennem jorden som var frossent efter en kold nat. Så vi besluttede at vente til temperaturen faldt til ca. frysepunktet og Solen havde tøet profilerne og jorden op. Målet var at grave en profil nr. 4 frem i en af hullerne i den syd østlige del af feltet. Feltet er i lavere terræn og virkede mere uforstyrret, dog var der nedgravede halvrør. Samtidig var der observeret og indsamlet nogle vigtige genstande som en fedtstenslampe, harpunspids og bearbejdet knogle i profilen. Dagen blev anderledes planlagt og RSJ startede med at undersøge dokumenter og fotos som skulle vise noget om områdets bebyggelse tilbage i tiden. MN havde nogle netværksmøder indtil efter frokost. Efter frokost var Jorden blødt op og vi startede med at færdiggøre profil 3 og startede med at forme profil 4 ved at grave ned til det naturlige sandlag. Profil 3 kunne ikke graves længere ned da permafrosten var solid. Så ingen naturlig overflade blev nået. Dog var det muligt at se faser af byggeri af træstrukturer, hvor det nederste fundament stod direkte ovenpå formuldet mødding som efter ca. 15 cm var dybt frossent af permafrost. Kl. 15.00 blev vi introduceret til lederen af kommunens undervisning og kultur afdeling, som ville høre noget om området og vores rolle i processen for byggeriet, og derefter fik en snak om de genstande som foreløbigt var samlet op af lokalmuseet sammen med frivillige kræfter fra byen. Efter mødet fortsatte vi arbejdet med Profil 3 og 4.

Fredag 24 sept. 2021:

Vejret var klart og solrigt. Nat og morgen temperatur var på ca. -6 grader og i løbet af natten var der faldet ca. 5-10 cm sne, som nu ligger som en dyne over grunden. Dagen skulle bruges på at tegne det sidste profiler færdige. Dvs. profil 3 og 4. Derefter begyndte RSJ at måle grøfterne og borehullerne ind i en tablet, da droning af området ikke var tilladt. Derefter blev der pakket sammen og feltet forladt ca. kl. 12.00. Resten af dagen blev brugt til at pakke ned og tjekket data og GPS-punkter. Deltagerne fløj derefter hjem kl. 1740 fra Sisimiut lufthavn til Nuuk.

Undersøgelsesmetoder

Arkæologi:

Metoden for undersøgelsen af grunden, var at finde fire egnede steder som skulle graves frit ned til undergrunden og derefter undersøges for stratigrafi af kulturlag. Hvis muligt, vil der blive brugt tidligere gravede huller for at lave en profil, for at forstyrre så få kulturlag som muligt. Hvis man kan, vil der blevet indsamlet genstande fra profilerne, som kan bruges til at bestemme bevaringspotentiale og årstal, for de enkelte kulturlag. Samtidig blev der boret med et Oakfield jord bor nogle enkelte steder, for at få en ide om kulturlag udenom grøfterne. Profilerne fra grøfterne vil så derefter blive dokumenteret ved en beskrivelse og tolkning samt fotos.

Historie:

Der blev indsamlet historik om brugen af området for at få en ide om hvad der ligger under jorden og om hvis der er kulturlag, kunne ligge af forstyrrelser under jorden.

Bebyggelses historien

Narsannguit, Sisimiut

NKAH 2982 / SIK 178

Oplysninger fra Nunniffiit:

Thule:

Neoinuit-phase: General Comments: Ved udgravningen til Sømanshjemmet i Sisimiut fandtes to 18-tallets harpunspidser, der senere er indleveret til Sisimiut Museum.

Undefined:

Ubestemt-phase: General comments: Ifølge H.C. Petersen spor af bebyggelse - 'profiler' - disse er ikke verificeret på anden måde.

Kort historik af bebyggelser på området:

I 1764 bestod kolonien Holsteinsborg af to dele, adskilt af Ulkebugten.

Missionen ved Asummiut (Assumiut) og handlen ved Paaraarsuk.

1767 besluttes handelsbestyrer Niels Egede og missionær Glahn at samle alle aktiviteter i ét.

Foreningen af handels- og missionsstationen blev opførte således i året 1773, som ligger ved den nuværende museumsområde og omliggende (inkl. Narsannguit). Samme år kunne der indvies Grønlands første kirkebygning betalt af stedets befolkning i naturalier (spæk og hvalbarder).

Ved området blev der gradvis bygget flere huse både i tørv, men også af træ.

Der findes adskillige malerier og billeder gennem året af kolonien, her blandt:

Den ældste maleri fra 1842 'Colonien Holsteinsborg' af J. Aarøe. Kunstneren besøgte Sisimiut mellem årene 1820-30. Maleriet illustrerer de få træhuse som er opførte, i blandt ses telte ved højre side i maleriet.

Der findes også et billede af Kolonien Sisimiut fra 1884 (orienteret mod øst). Hvor der ses flere bygninger ved området. Ingen telt men til gengæld flere tørvhuse og træhuse. Og ikke mindst kolonibestyrerboligen, som blev opført i 1847.

Billede fra ca. 1910 og 1911, viser fortsættelse af byggeskikken.

Første billedet orienterer mod nord. Mens den næste mod vest (mod nuværende sømandshjemmets placering).

Hele bebyggelsen kan ses på dette billede fra 1911 af V. Nordmann. Orienterer mod nord.

Ved dette år, lå den samlede befolkning på ca. 255, af dem boede 240 i grønlandshuse mens koloniens besætning lå på ca. 10 personer. Tallene er et tilbagegang af beboere i forhold til året 1857, dersom kunne skyldes hvalfangstens forsvinden.

Midten af 1900'erne blev tørvehusene ryddet væk, til formål at gøre området til centrum, hvor der i 1953 blev opført to-etagers butiksbbygning (a). Butikken stod til frem til 1967, pga. at undergrunden ikke længere kunne bære bygningen. Og 1956 en KGH kontorbygninger (b). Efterfølgende i 1958 et kæmnerkontor (c). Som er den bygning der er revet ned, der hvor tilbygningen af sømandshjemmet skal være placeret). Den nye kirke ses ligeledes på billedet. Kirken blev bygget i 1926.

Ref.: 1989 Blæsild, Benno & Ebbesen, Hans.

Sisimiut Holsteinsborg. 1. udg. Publikationer fra Arktisk Institut, nr. 4.

Profiler og tolkning

Google Earth image: tegning over byggefeltet.

Området som blev undersøgt var 42 meter langt ved X akse og mellem 20 og 8 meter i Y akse.

På kortet er optegnet de fire grøfter, hvis profiler blev undersøgt. Grøfterne er nummereret fra 1 til 4. Grøft 1 viste sig at være for dyb og da gravemaskine i det område ikke var muligt, tog vi nogle eksemplarer af genstandstyperne fra grøften og fyldte den op med jord igen. Vi fik gravet ca. 70cm ned og derefter boret yderligere ned med jordbor, hvorefter vi kom over 2 meter ned. Boringen viste sig at være ensartet med samme type mødding hele vejen ned. Målet med undersøgelsen var at finde nyligt uforstyrrede områder, samt at få et så bredt område som muligt. Grøft 3 og 4 var profiler af allerede gravede grøfter. Arbejdet med at finde mulige arbejdsområder blev besværliggjort på grund af nyfaldent sne.

NKAH 2982 Profil 2

NKAH 2982 / Narsannguaq Profil 2 beskrivelse og tolkning		
Lag	Beskrivelse	Tolkning
[01]	Løst gråligt brunt jord med siltet sand og grovkornet sand. Småsten, keramik, glas og forskellige type knogler ses på profilen.	Blandet forstyrret mødding
[02]	Mindre løst semi mørkt brunligt siltet sand med pletter af siltet tørv. Småsten, keramik, glas og forskellige type knogler ses på profilen.	Blandet mødding
[03]	Kompakt organsik mørkt brunligt siltet tørv. med pletter af lyst silt. Tyder på flere lag gammelt mødding.	Mødding i forskellige små lag
[04]	Gråligt sand med inkusion af sorte muljordsposer.	Naturlig lag

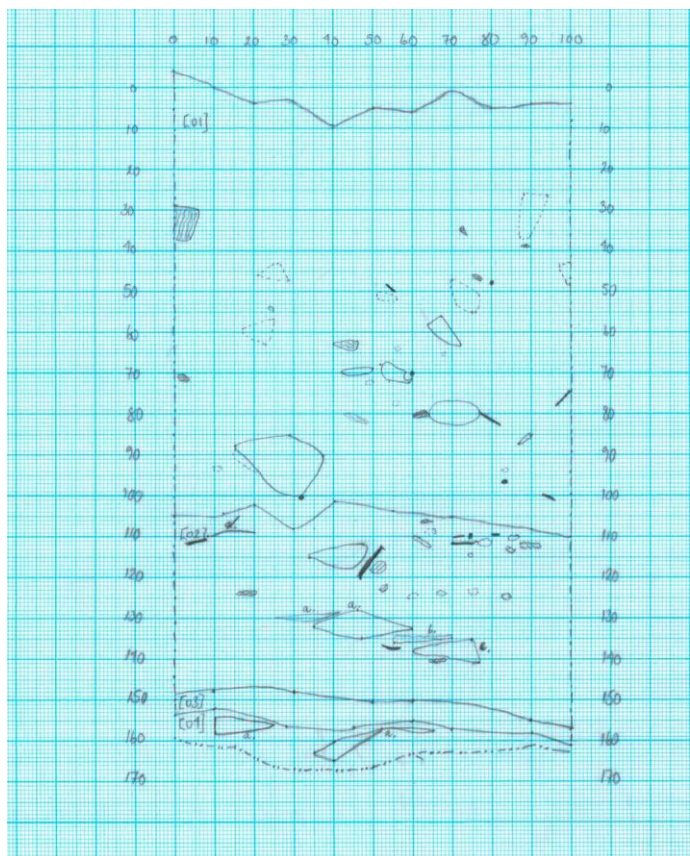

Foto nr. 1 og tegning nr.1. Profil 2.

Profil 2 var i et område hvor jorden var forstyrret fra selve det nuværende anlægsarbejde. Ca. 1 meter og 20 cm ned fra toppen er der registreret blandet mødding i 2 lag. Dog er der længere nede fundet kompakte møddingslag som ikke er forstyrrede. Og som potentielt kan føre til oplysninger om Sisimiuts ælste historie.

NKAH 2982 Profil 3

NKAH 2982 / Narsannguaq Profil 3 beskrivelse og tolkning		
Lag	Beskrivelse	Tolkning
[01]	Rødlig brun og grålig brun blanding af sandet silt med små sten i forskellige størrelser. Indeholder forskellige typer genstande som keramik, plastik, glas og bearbejdet knogle og knogler af typerne rensdyr, sæl og havfugl.	Dumpet blandet forstyrret mødding
[02]	Grålig og rødlig lys sand med bittesmå fragmenter af hvidt skaldyr. Ingen kulturlag	Dumpet sand muligvis byggemateriale.
[03]	Rødligt brunt og gråligtbrunt siltet sand og sandet silt med større bearbejdet kantet sten og små runde sten. Indeholder forskellige typer genstande som keramik, plastik, glas og bearbejdet knogle og knogler af typerne rensdyr, sæl og havfugl.	Dumpet blandet forstyrret mødding
[04]	Grålig og gulligt sand. Ingen kultur	Naturlig overflade eller dumpet byggemateriale
[05]	Gråligt og gulligt lyst sand, indeholder bittesmå fragmenter af hvidt skaldyr. Ingen kulturlag	Dumpet sand muligvis byggemateriale.
[06]	Grålig mørk brunt siltet sand med en del trækul (5%) grus og små sten inkluderet. Dyrekogler, glas, og keramik i konteksten. Inkluderet er et stort stykke tømmer som kunne være et gammelt fundament til et hus. Tømmeret stod vandret.	Blandet mødding.
[07]	Brunligt mørk tørvet siltet sand med en del trækul. (5%) med få knogler. Mere kompakt end kontekst 6. Konteksten på få cm, var ovenpå tømmeret fra kontekst 6.	Blandet mødding
[08]	Meget mørk brun formultet jord som er delvist frossent. Jorden indeholder, trækul, brændt træ, bearbejdet træ, bearbejdet knogle, keramik, og glas. Og knogle (15%) Laget er meget velbevaret og alle genstande er som nyt. Der er taget prøver af laget for hvert 10cm ned, Prøverne indeholder knogler og genstande som keramik, træ og bearbejdet knogle.	Mødding

Foto nr.2 og tegning nr. 2. Profil 3.

Profil 3 ligger i et af de mest forstyrrede områder, men også tættest på området med gammelt koloniale byggeri. Profilen viser fyld og udgravninger fra tidligere fundamentbyggeri. Fyldet i de øverste lag er fyldt med blandede kulturgenstande, fra 1900tallet og møddingsindhold af knogler og gammelt skrald af plastik. Det mest interessante område i profilen er de nederste lag af mødding. Lige over den store vandrette stolpe er en mørk ensformig mødding med indhold af meget velbevarede kulturgenstande og møddingsindhold af knogler og træ. Under fundamentet ved kontekst [8] er et frossent lag af mødding med den ypperste bevaringspotentiale. Eksempler på genstande er keramik, bearbejdet knogle og bearbejdet træ. Bunden blev desværre ikke nået da muldjorden var hård frossent.

NKAH 2982 Profil 4

NKAH 2982 / Narsannguaq Profil 4 beskrivelse og tolkning		
Lag	Beskrivelse	Tolkning
[01]	Gråligt og rødt brunligt lag af blandet siltet sand og grus blandet med små sten. Indhold af dyreknoget og forskellige typer genstande som glas, keramik og bearbejdet knogle.	Blandet mødding, dumpet
[02]	Brunligt lag af blandet siltet sand og grus blandet med små sten. Indhold af dyreknoget og forskellige typer genstande som glas, keramik og bearbejdet knogle.	Blandet mødding, dumpet
[03]	Gråligt og rødt lys sand med bittesmå fragmenter af hvidt skaldyr. Ingen kulturlag	Dumpet naturligt sand.
[04]	Mørkt brunt lag siltet sand. Indeholder dyreknoget og keramik.	Mødding
[05]	Tykt lag af rødt brunt siltet sand blandet med små sten og tørv. Knoget af dyr, keramik, glas og bearbejdet knogle i profilen.	Mulig blanding af mødding og tørvbygningsrester. Muligvis dumpet fra tidligere omkringliggende byggeri aktivitet.
[06]	Lag af gråligt brunt siltet sand blandet med små sten, grus og tørv. Knoget af dyr, keramik, glas og bearbejdet knogle i profilen. Samt tyndt metal.	Muligvis dumpet mødding fra omkringliggende byggeriaktivitet.
[07]	Mørk brunligt lag af siltet sand med tørv. Pletter med koncentrationer af træ og knogler samt små sten. Mindre løst end de overste lag.	Mulig blanding af mødding og tørvbygningsrester
[08]	Flere lag af kompakt tørv, siltet sand i forskellige farver og tykkelser. Meget lidt organisk materiale.	Muligvis rester af tørvemur.
[09]	Lag af mørk brunligt siltet sand med rester af tørv. Kompakt med indhold af organisk materiale.	Mødding
[10]	Gråligt lag af siltet sand.	?
[11]	Lag af mørk brunligt siltet sand med rester af tørv. Kompakt med indhold af organisk materiale.	Mødding
[12]	Gråligt lag af siltet sand.	?
[13]	Tyndt meget mørkt kulturlag.	Gulvlag?
[14]	Gråligt lag af sandet silt.	Naturlig

Foto nr.3 og tegning nr.3. Profil 4.

Profil 4 lå i den sødøstlige ende af byggegrunden og ligger i lidt lavere niveau i overfladen. Stedet ligger lige på kanten af den tidligere bygning som er fjernet, samt i området hvor der er gravet både halvrør og kabler ned, så det er lidt forstyrret. Arbejdet med profilen blev forstyrret af utilgængelighed for maskiner på grund af muligt nedgravede kabler og frostvejr som gjorde jorden hård. Dog fik vi spadet et stykke ned i undergrunden og nåede et naturligt lag af hvidt sand. Jorden var i de øverste lag forstyrret af tidligere byggeri men havde ligget godt beskyttet i de nederste lag og derfor kunne man se uberørte møddingslag og mulige bygningsrester lige over det hvide sand. Resterne af et udbrændt tidligere stolpehul og gulvlag kan anes i dette foto nedenfor. Vi havde desværre ikke mulighed for at rense yderligere op i profil og undergrund på grund af frost og derfor lidt utydeligt. Bevaringsegenskaberne for genstande i området er godt sandsynligvis på grund af frost i undergrunden og sandlag i bunden.

Foto nr. 4 Bunden af Profil 4.

Genstande.

Et lille felt på 80 cm gange 40 cm vandret og ca. 20 cm lodret ned ved felt 3 blev udgravet og indsamlet for genstande og faunamateriale. Grundlaget var for at kunne få en ide om bevaring af kulturlag og en ide om hvilke typer genstande der var i kulturlagene kontekst for kontekst.

Bevaringen af genstandene var utroligt godt, og der var i mulden spor efter hår fra muligvis skind af rensdyr og sæl. Trægenstande og knoglerne havde ingen spor af forrådnelse og samt glas og keramikskårene var i fin stand med farver og mønstre. Jorden som blev udgravet, var delvist frossent indtil man kom de 20 cm ned til den solide permafrost. Det er sandsynligvis et af forklaringerne på den gode bevaring i jorden omkring feltet.

Der blev fra felt 3 registreret 17 genstandsnumre i 2 kontekster fra det delvist uforstyrrede lag. Registreringen blev opdelt i genstandstyper og prøver af henholdsvis træ, knogler og jord. Termerne i genstandslisten er på engelsk af tolknings- og referencehensyn.

Faunamaterialet som ikke er modificeret til genstandstyper, er samlet i 1, X nummer pr. kontekst. Begge X numre viser overordnet en primær repræsentation af sæl og rensdyr. Dog vil en grundigere analyse af fagfolk kunne vise en mere præcis arts- og typebestemmelse.

Af genstandstyperne er der bl.a. disse 3 bearbejdede redskaber af knogle og rensdyrtak. Det er et eksempel på lokalproducerede genstande som enten er ufærdige eller som fragment af en bestemt type redskab. Bl.a. ses i foto nr. 5 et eksempel fra kontekst 9 på et ufærdigt harpunhoved af rensdyrtak.

Foto nr. 5. Genstands nummer X-9 Worked bone/antler

Af keramik ses forskellige typer skår som typisk er fajance og lertøj. Den mest toneangivende type er de 2 skår som er af grønt og rød/lilla motiv af blade og blomster (foto nr.6). Samme type er muligvis tidligere fundet og registreret i Qeqertaq (toft 2010) og Aasivissuit (Grønnov 1983) som er dateret og produceret ca. 1790-1820 (Godden 1966:196) (Toft 2011) Ellers er 1 skår af porcelæn (foto nr. 8) også ret toneangivende som fund.

Foto nr. 6. Genstands nummer X-12 Faience sherds

Foto nr. 7. genstandsnummer X-13 Earthware sherds

Foto nr. 8. Genstandsnummer X-2 Faience sherds.

En lille lyseblå glasperle (foto nr. 9) som måler ca. 3 mm i diameter blev fundet i kontekst 8. Type og årstal kan måske belyses ved nærmere undersøgelse af fagfolk.

Foto nr. 9 Genstandsnummer X-4 Small glass bead.

Der blev fundet glas i begge kontekster. De klare transparente typer var tynde og lette, og indeholdt få luftbobler som kunne tyde på dårlig kvalitet.

Foto nr. 10 Genstandsnummer X-15 glass fragments

Tab. 1 KNK 6016 NKAH 2982 Narsannguaq Sisimiut					
X-number	Unit	Context	Material type	Object Descrip.	Artifacts (n)
1	3	8	Bone	Sample of Bones from different species	
2	3	8	Ceramic	Faience sherds	6
3	3	8	Glass	Glass fragments	2
4	3	8	Glass	Small glass bead	1
5	3	8	Wood	Sample of smaller worked fragments of wood.	
6	3	8	Metal	Unknown metal artifact	1
7	3	8	Soil	Soil sample.	
8	3	9	Bone	Sample of bones from different species	
9	3	9	Bone/antler	Worked bone/antler	3
10	3	9	Wood	Small pieces of worked and fragments of wood	
11	3	9	Wood	Larger pieces of worked wood	
12	3	9	Ceramic	Faience sherds	10
13	3	9	Ceramic	Earthware sherds	5
14	3	9	Clay	Clay pipe fragment	1
15	3	9	glass	Glass fragments	2
16	3	9	Metal	Possible metal objects	3
17	3	9	Soil	Soil Sample	

Konklusion:

Genstandsinventaret ved felt 3 var et af de få steder med et muligt nogenlunde uforstyrret kulturlag af møddingskontekst. Genstande og fauna er yderst velbevarede. Datering af lag 8 og 9 kan udføres ved hjælp af knogler eller noget af det indsamlede træ. En anden dateringsmetode kunne være identificering af fajance skår og glasperle. Dog kan vi muligvis sige at kontekst 9 indeholdt 2 skår som tidligere er identificeret som værende produceret i slutningen af 1700tallet så konteksten muligvis kan dateres efter 1790 og op til starten af 1800tallet. Dog burde en grundigere analyse af fagfolk med viden om perioden arbejde med materialet.

Litteratur

Toft, P. A. (2011). *Livets Ting – Tingenes Liv: Inuit og europæiske genstande i Grønland 1600-1900*. Museum Tusculanum.

Grønnow, Bjarne ; Meldgaard, Morten ; Nielsen, Jørn Berglund. / **Aasivissuit - The Great Summer Camp. Archaeological, ethnographical and zoo-archaeological studies of a caribou-hunting site in West Greenland**. København : Museum Tusculanum, 1983. 96 p. (Meddelelser om Grønland, Man & Society, Vol. 5).